

Christina Klahr
Pontus Vilhelmsson
Marianna Valkama
Praktikforskning i socialt arbete
Helsingfors Universitet
Mars 2023

Främjande av delaktighet bland kvinnor med flyktingbakgrund i Borgå stad

FORSKNINGS-KONTEXT

Studien har gjorts i samarbete med Borgås invandrarheten. Invandrarhetens ansvar är att erbjuda socialtjänster i början av integrationen för personer som får internationellt skydd.

Invandrarheten i Borgå har upptäckt att många kvinnor med flyktingbakgrund har blivit hemmasittande med deras barn och de strävar efter att motverka detta. Genom ny forskning önskar de att undersöka de befintliga barriärer och utmaningar som dessa kvinnor möter och potentiella förbättringsområden för att motverka detta fenomen.

SYFTE

Syftet med studien är att identifiera möjligheter att sänka tröskeln för delaktighet i samhället bland kvinnor med flyktingbakgrund i Borgå stad.

- 1) Vilka barriärer och utmaningar identifierar socialarbetare och socialhandledare i Borgå stads invandrantjänster med hänsyn till kvinnor med flyktingbakgrunds delaktighet i samhället?
- 2) Hur tror de att motivering till delaktighet bland kvinnor med flyktingbakgrund kan främjas?

MATERIAL OCH ANALYS

Datainsamlingen utfördes med semi-strukturerade intervjuer med socialarbetare och socialhandledare vid Borgås invandrantjänster och med hjälp av Borgå stads *Program för att främja integrationen av invandrare 2022–2024*.

Som analysmetod användes kvalitativ innehållsanalys.

RESULTAT

Resultaten visar att utmaningar för kvinnor med flyktingbakgrund för att främja delaktighet finns på nästan alla dimensioner, dock mest när det gäller ekonomisk, social och kommunikativ integration.

Som utmaningar och barriärer i främjandet av delaktighet identifierades följande kategorier:

Tidigare utbildningsbakgrund ansågs vara en stor utmaning eftersom det påverkar läs- och skrivkunskaper, erfarenhet av datoranvändandet, förmågan att tillgodose sig med information om arbetsmöjligheter, olika träffar samt information från myndigheter.

Kulturella bakgrunder som skiljer sig starkt från den finska kan vara utmanande för delaktigheten på olika sätt. Det framkom att många kvinnor med flyktingbakgrund saknar erfarenheter av att arbeta eller att de inte känner till sina rättigheter. Samtidigt finns det i många hemländer annorlunda könsroller där kvinnor är ansvariga för barnen och hushållet.

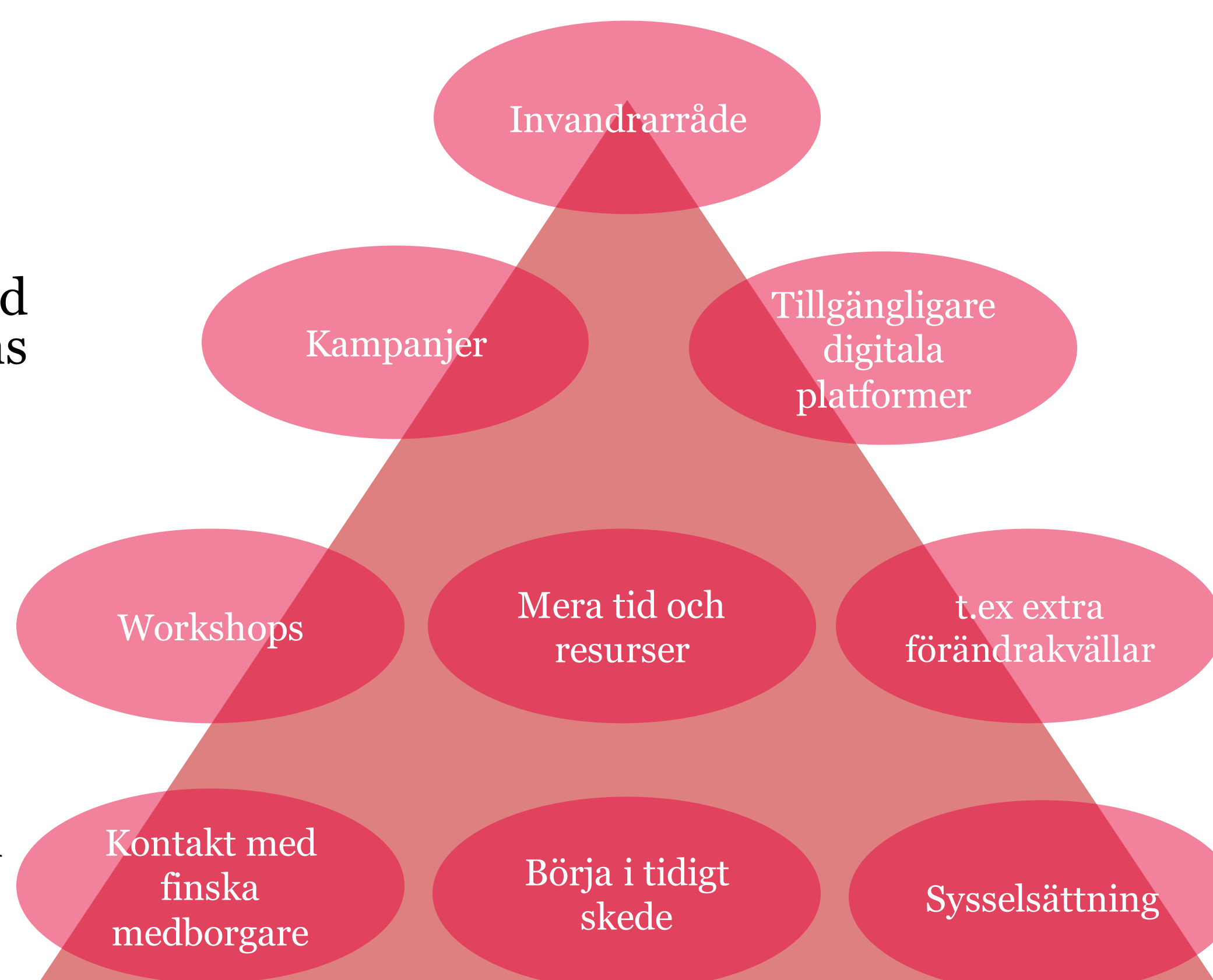
Då personer har varierande kännedom av det **finska språket** så leder det till svårigheter att göra sig förstådd såväl som att ta del av information om olika träffar och händelser som pågår, få information av olika tjänster eller kunna använda dem.

Digitaliseringen är en utmaning för många kvinnor med flyktingbakgrund, som ofta inte har använt en dator tidigare.

Tids- och resursbrist utmanar främjandet av delaktigheten eftersom kvinnorna med flyktingbakgrund är en för kort tid som klienter hos invandrantjänsterna, därför att många delaktighetsprocesser är långsamma. Samtidigt nämns de tidsresurser som finns i andra offentliga tjänster såsom till exempel andra socialtjänster och sjukvården.

Andra utmaningar omfattar till exempel känslor som osäkerhet inför olika evenemang och risken för att klienterna blir passiva eller känner att de är en börda.

Med hänsyn till makro-, meso- och mikronivån identifierade socialarbetare och -handledare också **möjligheter att främja delaktighet** på alla nivåer:

IDÉER FÖR UTVECKLING

Integration och därmed också delaktighet är ganska individuellt och kan se annorlunda ut för olika människor. Det är viktigt att komma ihåg att kvinnor med flyktingbakgrund inte är en homogen grupp och att delaktighet inte betyder detsamma för alla.

Viktigt är en **ändring på samhällelig nivå**. Den strukturella diskrimineringen av kvinnor med flyktingbakgrund måste minskas. Social- och hälsovård är i behov av större resurser för att ge de professionella mer tid åt klienterna.

Kvinnor med flyktingbakgrund befinner sig i en utsatt livssituation och behöver mera möjligheter att få en starkare röst och påverka på en samhällelig nivå. Att uppmuntra och **skapa utrymme för invandrade att tala för dem själva**, t.ex. i form av ett invandrarråd, är viktigt. Information borde finnas på olika språk, förutom finska och svenska också på engelska och selkosuomi. Detta gäller särskilt på digitala plattformar.

För att **förbättra tillgången till arbetsmarknaden** krävs ett bättre samarbete med arbetsgivarna i regionen och projekt eller workshop som tar just kvinnor med flyktingbakgrund som målgrupp och orienterar sig efter deras behov.

Många av invandrarkvinnorna har små barn och detta borde tas i beaktan i ett tidigt skede i integrationen, genom att erbjuda **barnvård på kursplatser**. Detta gäller kurser för språkinläring eller särskilda datorkurser.

(Kvinnliga) erfarenhetsexperter eller kulturexperter som har levt i Finland i några år skulle kunna användas som sakkunniga i nätverksmöten eller planering av tjänster samt nyckelperson i att skapa kontakter och orienterar sig i närmiljön.

Själva kvinnornas motivation och ork att vara mer delaktiga i samhället beror ändå också på deras **mentala hälsa**. Det kunde alltså utvecklas mer verksamhet angående detta område, som till exempel workshops eller stödgrupper, samt att det behövs en strukturell förändring i mentalvården och dess tillgänglighet.